

det udvalg, der udarbejdede 1899-udkastet til lov om den borgerlige retspleje. Udvalget anførte, at den »ulyst«, dommeren kan føle ved at grunde en dom på bevisbyrderegler, ikke må forlede ham eller hende til at prøve at skabe en slags balance ved at »ophæve« sagens omkostninger (dvs. bestemme, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til nogen anden part).

For at parternes eller en af parternes status som offentlig myndighed, stor erhvervsvirksomhed eller interesseorganisation skal kunne føre til fritagelse for betaling af sagsomkostninger, vil det efter Retsplejerådets opfattelse også ofte være rimeligt at kræve, at sagen var tvivlsom. Hvis sagen tillige er af principiel karakter, er det efter Retsplejerådets opfattelse særligt nærliggende at overveje helt eller delvis at fritage for betaling af sagsomkostninger.

En mere fleksibel praksis end i dag vil efter Retsplejerådets opfattelse være hensigtsmæssig, navnlig således at delvis fritagelse for betaling af sagsomkostninger anvendes oftere. Forskellen mellem fuld erstatning af den vindende parts sagsomkostninger og ingen erstatning af sagsomkostninger kan være temmelig stor, og delvis fritagelse for betaling af sagsomkostninger kan anvendes som en mellemform i tilfælde, hvor omstændighederne i nogen, men ikke meget høj, grad taler for en fritagelse for betaling af sagsomkostninger.

2.2.3. Retsplejerådet finder, at udgifter til advokatbistand fortsat (alene) bør erstattes med et passende beløb.

Allerede i 1877-udkastet til lov om den borgerlige retspleje anføres, at det ikke skal komme den tabende part til skade, at den vindende part, for at få en særligt kendt eller udmærket advokat, har tilsagt advokaten et ekstraordinært stort salær. Et sådant ekstraordinært stort salær kan nemlig ikke anses for fornødent til sagens forsvarlige førelse.

Efter Retsplejerådets opfattelse kan man imidlertid ikke blive stående ved, at ekstraordinært store udgifter til advokatsalær ikke dækkes som sagsomkostning.

Både af hensyn til modparten og af hensyn til, at de samlede udgifter til førelsen af civile retssager ikke løber løbsk, er der behov for en strammere styring af, hvilke beløb der tilkendes til dækning af udgifter til advokatsalær.

Retsplejerådet foreslår derfor at opretholde den nuværende praksis, hvor der alene tilkendes et beløb svarende til, hvad der kan betegnes som et »normalsalær«.

Efter Retsplejerådets opfattelse er der imidlertid behov for en tilnærmelse mellem de sagsomkostninger, der tilkendes til dækning af advokatsalær, og de advokatsalærer, som faktisk betales af parterne til deres advokater. Sagsomkostninger bør udmåles på en sådan måde, at de opleves som rimelige i langt de fleste sager.

Tilnærmelsen mellem tilkendte sagsomkostninger og faktisk betalte advokatsalærer kan i sagens natur ske ved, at advokaterne opkræver mindre salærer, eller ved, at der tilkendes højere beløb som sagsomkostninger til dækning af advokatsalær, eller ved en kombination heraf.

Med hensyn til sager af mindre værdi taler det efter Retsplejerådets opfattelse afgørende imod en forhøjelse af de tilkendte sagsomkostninger, at sagsomkostningerne for den tabende part så vil stå i endnu større misforhold til sagens værdi, end det allerede er tilfældet. Retsplejerådet foreslår derfor for sager om krav på højst 50.000 kr., at behovet for advokatbistand indskrænkes ved at etablere en særlig forenklet procesform for disse sager (»småsagsproces«).

Til gengæld foreslår Retsplejerådet en generel forhøjelse af de sagsomkostningsbeløb, der tilkendes til dækning af udgifter til advokatbistand i sager om krav på mellem 50.000 kr. og ca. 5 mio. kr. For sager om krav på over ca. 5 mio. kr. er der efter rådets opfattelse ikke behov for en forhøjelse. Retsplejerådets forslag til takster fremgår af nedenstående tabel.